

PHÁT BIỂU CỦA ANH BẠCH KHÁNH NHỰT

Phó chủ tịch thường trực VINACAS

Kính thưa:

Sau hơn 5 tháng, đến nay, vụ việc các doanh nghiệp Việt Nam bị lừa xuất khẩu hạt điều sang Ý đã được xử lý cơ bản thành công. Từ nguy cơ mất trắng hàng chục container, với trị giá hàng trăm tỉ đồng, các doanh nghiệp xuất khẩu Việt Nam đã không mất một container nào vào tay những kẻ lừa đảo mặc dù chúng đã chiếm đoạt được gần 40 bộ chứng từ gốc (BCTG) của gần 40 containers.

Có được kết quả trên trước hết là do sự chỉ đạo kịp thời, quyết liệt của Thủ tướng Phạm Minh Chính; sự vào cuộc tích cực, nhanh chóng của các bộ ngành liên quan để xử lý vụ việc theo chức năng, nhiệm vụ của mình. Đặc biệt là nỗ lực to lớn của Đại sứ quán Việt Nam, Thương vụ Việt Nam, cơ quan thường trú TTXVN tại Italia. Những nỗ lực đó đã khiến các cơ quan công quyền Italia thấy được sự nghiêm trọng của vụ việc, từ đó và cùng phối hợp tham gia hỗ trợ giải quyết, bảo vệ quyền lợi hợp pháp của các doanh nghiệp Việt Nam, thúc đẩy cơ quan an ninh Italia cùng phối hợp để đưa nhóm lừa đảo ra vành móng ngựa, như lời Thủ tướng Italia Mario Draghi đã khẳng định với Thủ tướng Phạm Minh Chính trong cuộc điện đàm ngày 20 tháng 4 vừa qua.

Ngày 7/3/2022, sau khi nắm được thông tin ban đầu về vụ lừa đảo, VINACAS đã tổ chức họp khẩn với các DN liên quan để nắm tình hình. Trước sự nghiêm trọng và cấp bách của vụ việc, ngay trong đêm 7/3, VINACAS đã gửi Công văn hỏa tốc 19/2022/CV-HHĐ đến Đại sứ quán và Thương vụ Việt Nam tại Italy nhờ giúp đỡ (*đồng thời là báo cáo nhanh gửi các bộ: Ngoại giao, NN&PTNT, Công Thương, Tài chính, Giao thông vận tải, Ngân hàng nhà nước*). Anh Vũ Bá Phú, cục trưởng Cục XTTM đã hỗ trợ rất nhiệt tình, hiệu quả thông qua việc lập ngay 1 group trên Viber gồm các anh chị liên quan của Đại sứ quán VN tại Ý, thương vụ Việt Nam tại Ý, Mỹ, Thổ Nhĩ Kỳ; các cục, vụ liên quan của Bộ Công Thương để trao đổi thông tin, chuyển tải văn bản trong xử lý vụ việc.

Ngày 9/3, VINACAS tổ chức làm việc với các ngân hàng, các hãng vận chuyên và các doanh nghiệp để các ngân hàng xác nhận tình trạng thất lạc bộ chứng từ của các Container để làm cơ sở cho VINACAS báo cáo vụ việc lên Thủ tướng và các Bộ, Ngành liên quan; đồng thời, đề nghị các hãng tàu tạm giữ các lô hàng, không giao cho bất cứ ai (Kể cả người mang theo bộ chứng từ gốc) trừ khi có xác nhận của chủ hàng. Ngay sau cuộc họp, VINACAS đã tổ chức họp báo công bố thông tin vụ việc để Báo chí cùng vào cuộc.

Ngày 10/3, VINACAS gửi Báo cáo và đề nghị hỗ trợ đến Thủ tướng và các Bộ Ngành liên quan; gửi công văn đến Tham tán Thương mại Italy tại Hà Nội; công văn đến các hãng vận chuyên liên quan

Cũng trong ngày 9 và 10/3, Bộ Công Thương gửi Công hàm đến Đại sứ quán Italy tại Hà Nội; Bộ trưởng Bộ Công Thương Nguyễn Hồng Diên đã có thư gửi Đại sứ Việt Nam tại Italia và các Bộ trưởng Bộ Kinh tế và Tài chính, Ngoại giao và Hợp tác quốc tế Cộng hòa Italia đề nghị các bên cùng phối hợp tham gia hỗ trợ giải quyết sự việc. Trước đó, theo đề nghị của 1 số DN, Thương vụ cùng Đại diện thường trú TTXVN tại Ý đã đi Napoli làm việc với các cơ quan, tổ chức liên quan của Ý

Ngày 14/3/2022, Văn phòng Chính phủ gửi Công điện số: 1583/CĐ-VPCP truyền đạt ý kiến chỉ đạo của Thủ tướng “Giao Bộ trưởng các Bộ Công thương, NN&PTNT, Công an, GTVT và Thống đốc Ngân hàng Nhà Nước theo chức năng, nhiệm vụ khẩn trương phối hợp với Hiệp hội Điều Việt Nam và các cơ quan, đơn vị liên quan kiểm tra, làm rõ nguyên nhân để có biện pháp xử lý, hỗ trợ theo thẩm quyền bảo đảm quyền lợi hợp pháp, chính đáng của người dân, doanh nghiệp, phù hợp với quy định của pháp luật trong nước và quốc tế, kịp thời báo cáo Thủ tướng Chính phủ những khó khăn, vướng mắc vượt thẩm quyền.”

Tiếp đó, đại diện lãnh đạo Bộ NN&PTNT, Công Thương, Giao thông vận tải, Công an; cục XNK Bộ Công Thương; Cục Hàng hải, Bộ GTVT đã trực tiếp làm việc với lãnh đạo VINACAS và các DN liên quan để bàn các biện pháp cụ thể hỗ trợ VINACAS và các DN giải quyết vụ việc.

Ngày 17/3, Cảnh sát Kinh – Tài Italy đã ra quyết định tạm giữ các Conts nghi bị lừa khi đến các cảng của Ý. Hàng hóa của các DN Việt Nam đã được bảo vệ. Trước đó, đã có người đem bộ chứng từ gốc đến làm thủ tục nhận hàng.

Ngày 20/4, Thủ tướng Phạm Minh Chính trong cuộc điện đàm với Thủ tướng Ý Mario Draghi đã trao đổi vụ việc này, Thủ tướng Mario Draghi đã khẳng định sự quan tâm, hỗ trợ giải quyết của Chính phủ và các cơ quan liên quan.

Với sự vào cuộc nhanh chóng, quyết liệt của VINACAS, Thương vụ VN tại Ý và các bộ ngành liên quan; đặc biệt là sự chỉ đạo kịp thời, sâu sát của Thủ tướng Chính phủ; cũng như sự chủ động của các DN, Vụ việc đã và đang được giải quyết:

Trong số 76 conts của 5 DN đã ký hợp đồng (*Có 2 DN khác có ký hợp đồng và cũng bị lừa nhưng tự liên lạc với Thương vụ và Luật sư ở Ý*), có:

- + 5 Conts giữ lại kịp, không xuất hàng (*71 conts đã xuất đi*)
- + Thu hồi kịp thời 38 Bộ chứng từ gốc, từ đó thu hồi lại hàng hóa
- + DN đã phải đặt cọc (*Nộp tiền “thế chân”*) cho các hãng vận chuyển để lấy hàng ra: 32 conts
- + Đã lấy hàng ra nhờ phán quyết của tòa án Ý: 1 cont

Nguyên nhân dẫn đến các DN bị lừa:

- Quá tin tưởng vào Công ty Môi giới, không kiểm tra thông tin đối tác
- Trong thời gian dịch bệnh khó khăn, có được những đơn hàng lớn nên DN mong muốn bán được hàng; nhất là vào thời điểm thị trường ít có giao dịch
- Phương thức thanh toán nhiều rủi ro
-

Từ đó, rút ra bài học cho các DN:

- Trong kinh doanh quốc tế, vai trò của môi giới là rất quan trọng nhưng DN cần có sự kiểm tra đối tác một cách độc lập. Ở đây, vai trò của các Thương vụ tại nước sở tại là rất quan trọng. Rất mong các Thương vụ hoạt động hiệu quả qua trong vấn đề này, giúp cho DN

- Cần cảnh giác với các dấu hiệu bất thường từ đối tác; mặc dù, kẻ lừa đảo thường dùng các thủ đoạn rất tinh vi
- Nên dùng các phương thức thanh toán an toàn hơn
- Nên trao đổi thông tin với đồng nghiệp để phát hiện các dấu hiệu lừa đảo
- Cần nhanh chóng báo cáo, nhờ sự trợ giúp của Hiệp hội ngành nghề khi xảy ra vụ việc
- Cần chủ động và nỗ lực trong giải quyết vụ việc của mình.

Bài học trong xử lý vụ việc của VINACAS

- Thường xuyên tiếp xúc, trao đổi thông tin với Hội viên, doanh nghiệp để phát hiện kịp thời các khó khăn, vướng mắc từ đó có biện pháp hỗ trợ, giúp đỡ kịp thời

- Nắm bắt thông tin nhanh, đầy đủ, chính xác; từ đó đưa ra những biện pháp giải quyết chính xác, kịp thời

- Xác định đúng mức độ nghiêm trọng của vụ việc và đưa đến đúng cơ quan, cá nhân có thể giúp giải quyết

- Triển khai các hoạt động kịp thời, đồng bộ; kết nối chặt chẽ giữa Doanh nghiệp với các Bộ, Ngành liên quan; với Thương vụ Việt Nam tại Ý, Mỹ, Thổ Nhĩ Kỳ; với Luật sư tại Ý

- Coi trọng công tác truyền thông; phối hợp chặt chẽ ngay từ đầu với các cơ quan báo chí, phóng viên - Đây thực sự là lực lượng quan trọng, hoạt động hiệu quả trong quá trình giải quyết vụ việc

Trên đây là tóm tắt 1 số nội dung về vụ việc các DN Việt Nam bị lừa xuất khẩu nhân điều sang Ý.

Xin trân trọng cảm ơn ban tổ chức đã cho phép tôi được trình bày với Hội nghị
Kính chúc quý vị mạnh khỏe, chúc Hội nghị thành công